

ГОЛОДОМОР 1932-1933 ПАМ'ЯТАЄМО

СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ ГАЗЕТИ «ГРОМАДА»

Віталій Портников | НОТАТКИ ЗА ЖОВТЕНЬ ПОЧАТОК ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ВІЙНИ

Другий місяць осені – час, коли в Україні починається опалювальний сезон – продемонстрував, що Москва ще до запуску «Північного потоку-2» готова шантажувати своїх су-

сідів. І, зрозуміло, перш за все, Україну. На початку жовтня «Газпром» зупинив транзит газу через українську ГТС в напрямку Угорщини. Це сталося буквально через кілька днів після того, як Росія і Угорщина домовилися про постачання газу в обхід української газотранспортної системи. «Газпром», зрозуміло, до 2024 року продовжить виконувати зобов'язання по транзитному контракту. Однак, Україна втратить можливість вико-

стор.10

«HROMADA» HOLIDAY GALA 2021

стор.2

ENGLISH SQUARED FOR STEM І ПРО ЖИТТЯ ТА ІДЕЇ

стор.3

ІВАН МАРЧУК – ХУДОЖНИК СВІТОВОГО ЗНАЧЕННЯ

стор.5

ЗУСТРІЧ З МИРОСЛАВОМ МАРИНОВИЧЕМ В ТІБУРОНІ

стор.6

MYROSLAV MARYNOVYCH COMPLE- TES SUCCESSFUL U.S. BOOK TOUR

стор.7

Ніна Марченко, «Мати 1933-го»

СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ ГАЗЕТИ «ГРОМАДА»

Олесь Доній

ГОЛОДОМОР. ТРАГЕДІЯ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ І ПОКАЯННЯ.

За Голодомор мене виганяли з університету. Вірніше, за спробу організувати диспут щодо «білих плям української історії», і зокрема Голодомору. Наступного дня мені оголосили, що виключають з університету. За «український буржуазний націоналізм». Це був 1988 рік. Я вчився

стор.6

СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ ГАЗЕТИ «ГРОМАДА»

Андрій Дубчак | FRONTLINER

КАНАДСЬКИЙ ЗНАЧОК І ЗАХИСНИК ДАПу

Чомусь я його не фотографував. Не знаю чому. Щось у його погляді було. Ні, не заборона. Це було щось інше. Сум? Чи погляд у себе? Чи якась серйозність? Не знаю. Щось зупинило, і я не наважувався направляти на нього камеру. Розговорилися ми вже на другий день,

стор.11

Gabriel Travel

916-348-3400

В нас ціни кращі
ніж в Expedia

“Hromada” Holiday Gala 2021

DECEMBER 4
3 PM - 10 PM PT

Davis Senior Center
646 A Street,
Davis, CA 95616

Oleg Skrypka

Greg Kidd

Andrii Liesnyi

Join us for an Unforgettable Holiday Charity Concert by “Hromada” with special guests

Greg Kidd, initial investor of Twitter and Square, an active angel investor, will speak to the audience about the latest IT trends and what it takes to be a successful IT entrepreneur, ask him questions in a live regime

Oleg Skrypka, the legendary Ukrainian singer, founder of the famous Ukrainian band “Vopli Vidoplyasova”, is coming from Ukraine and will present his latest and unique concert program

Andrii Liesnyi, Saxophonist, Flutist, and Music Producer

Do not miss this special holiday charity evening, the purpose of which is to collect funds for the kids of Ukrainian fallen heroes in the Russian-Ukrainian war
Delicious Ukrainian food included in the price of ticket, disco to follow the concert, no alcohol for sale

We promise you great fun time and informative evening, which will make this winter holiday season unforgettable

Attire: winter holiday festive

Hurry to purchase your tickets here www.hromada.us/donate as space is limited

\$135 if purchased by December 1st

\$155 if purchased after December 1st or at the door

ENGLISH SQUARED FOR STEM І ПРО ЖИТТЯ ТА ІДЕЇ

Інтерв'ю з Аароном Харфордом

Карина Нікітішина

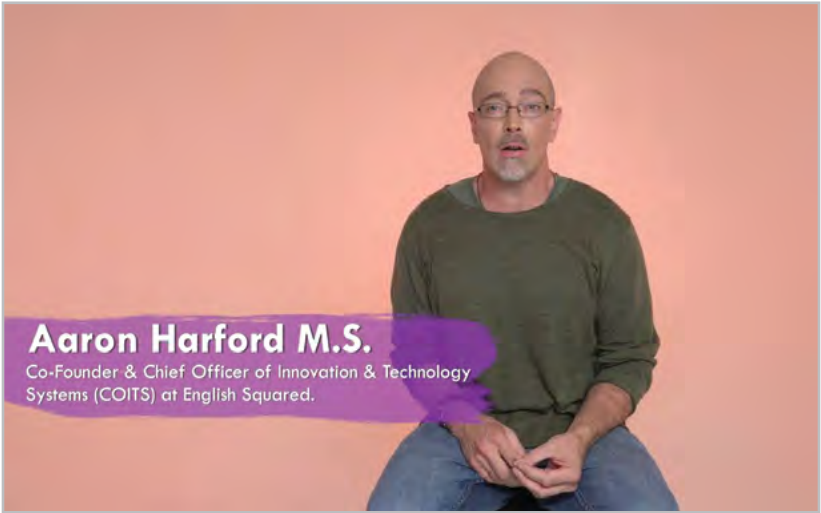
Наші давні читачі вже декілька років знайомі з Аароном – з його поглядами, думками та через особисті нариси з фронту. Аарон пів року провів на сході України як медик, віддавав свої сили прабатьківщині, якої більшу частину життя не бачив, а лиш знав про неї. Але що було до війни? Яке життя проживає чоловік тепер? Ми зустрілися з Аароном, щоб дізнатися чим він нині займається та які плани має на майбутнє.

Він чекав разом з Омаром – своїм другом та колегою з English Squared for STEM. В маленькому кафе біля метро Аарон показує своє улюблене тут печиво – “горішки” зі згущеним молоком. Ми сіли за столик на вулиці: зовсім біля нас – дорога повна машин, трохи далі – великий парк, яким, мов мурахи, снують студенти Київського політехнічного інституту імені Ігоря Сікорського. Тут Аарон в п'ятому корпусі отримує PhD з електричної інженерії на кафедрі автоматизації проектування енергетичних процесів та систем. Він живе в Києві і щиро любить Україну.

(переклад англійської українською)

- Нині ви займаєтесь наукою і отримуєте PhD тут на кафедрі АПЕПС. Проте, ваш перший бакалаврський рівень був з історії та психології. Як це сталося? Що саме вас приваблює в науці та технологіях?

- Так, мій перший бакалаврат був з історії та психології, я завжди побоювався математики й науки. Просто я думав, що я недостатньо розумний для того, щоб цим займатись, тому й обрав історію і психологію. І я люблю історію. Але

потім я почав вивчати статистику і мені раптом сподобалось, дійсно. Як математика відображає наше життя, як ми можемо подивитися на математичні відповіді в реальному житті. В мене був викладач, який був радий пояснити все таким чином, щоб я більше цього не страшився.

Моя робота була пов'язана з ветеранами, які вирішили піти з армії. В них були певні пільги – навчання за грантами, наприклад. А потім прийшли компанії як SpaceX. І я подумав, а знаєш що? Я хочу спробувати. Я хочу дізнатись, чи зможу я з цим впоратись, бо я вже не боявся подібних речей. Я почав відвідувати заняття з математики поки працював, потім мені дозволили викладати алгебру в коледжі. Я був щиро здивований, що насправді в мене непогано виходить. Я б хотів про це знати ще 20 років тому! Після цього я вивчав інженерію і поїхав у Мохаве, де тестують ракети; працював на невелику компанію. І

це повністю змінило мій погляд на те, що взагалі в цьому житті можливо. Ти прокидаєшся зранку, йдеш на ракетний завод, працюєш і думаєш: “Вау. Все можливо”. Швидше за все воно не буде працювати, зламається, вибухне, але найбільша трагедія – це думати, що в тебе нічого не вийде і навіть не спробувати.

- Це дійсно так і є, я думаю, що кожному з нас хотілося щось зробити, та забракло впевненості в собі – я також була в подібній ситуації. А ви своїм прикладом показуєте, що фраза “можливо все” є реальністю.

- Ніколи не спробувати – це найбільша трагедія. Я живу тут вже три з половиною роки, мої бабуся з дідусем з Хмельницького. Я завжди хотів закінчити свій PhD, тому вирішив – чому не в Україні?

- Я читала ваші записи з фронту, які ви писали власноруч. Як вам дався перехід назад до того життя, яке у вас зараз?

- Я пробув там всього лише пів

року і не в найбільш активний час. Але я встиг зрозуміти всю абсурдність тої реальності, як люди звикли в такому жити. Ти дивишся на цих дітей, як вони катаються на велосипедах, бабусі й дідусі копають картоплю, а батьки повертаються додому на маршрутці, поки в них усіх стріляють з одного напрямку – або з обох, якщо реально не пощастило. Дорогою можна знайти снаряди, що не вибухнули, гранати просто на дорозі. І вони до цього звикли. Це їх реальність. Вони намагаються жити звичайним життям попри те, що відбувається.

Ти спитала про те, як я пережив перехід до нормального життя. Війна, в якому сенсі, викликає залежність. Дуже складно повернутися до свого минулого життя і почати робити щось позитивне, але легко впасти в депресію.

- Мені шкода, якщо це було неприємне питання, але війна – це війна, й для когось навіть один такий день може знищити все подальше життя, а хтось, навпаки, знайде в ньому натхнення з більшою силою робити те, чим ви займаєтесь зараз тут. Тому я хотіла про це спитати.

- Все нормально, я погоджуюсь з цим. Там я помітив, що більшість людей в Луганська та Донецька ніколи навіть не була за межами своїх областей.

- Я б сказала, що це типowo для всієї України, особливо для тих, хто живе в селах.

- В цьому і є проблема, що люди не можуть ступити поза межі своєї коробки. Ми з дружиною провели майже весь час вдома через пандемію, приблизно двадцять місяців,

Gabriel Travel

Туди, де співає душа!

У НАС ДЕШЕВШЕ!

Авіаквитки та відпочинок:
Київ, Варшава, Кишинів, та ін. міста

SALE SALE SALE

Відпочинок в Мексиці і на Карибах

(916) 348-3400

НОВИНИ УКРАЇНИ

Ситуація в Україні з вакцинацією проти Covid-19 в Україні

В Україні з початку кампанії з вакцинації від COVID-19 зробили понад 17 млн щеплень.

Від початку вакцинальної кампанії щеплено 17,968,898 людей, з них отримали одну дозу – 10,453,650 людей, повністю імунізовані та отримали дві дози – 7,515,246 людини (із них двоє осіб отримали одну дозу за кордоном).

У зоні ООС вперше застосували безпілотний комплекс «Байрактар»

У районі проведення операції Об'єднаних сил вперше відбулося бойове застосування розвідувально-ударного безпілотного комплексу «Байрактар», повідомила прес-служба Генерального штабу Збройних сил України.

«З 14:25 до 15:15 батарея гаубиць Д-30 російсько-терористичних військ здійснювала обстріл позицій Об'єднаних сил в районі н.п. Гранітне. Два військовослужбовці ЗСУ під час обстрілу зазнали поранення, один з них загинув. З початком обстрілу, через СММ ОБСЄ було невідкладно висунуто вимогу щодо припинення вогню, надіслано ноту дипломатичними каналами. Втім, окупанти не реагували. З метою змушення ворога до припинення вогню, за наказом головнокомандувача ЗСУ було застосовано «Байрактар». Безпілотний літальний апарат не пересікав лінії зіткнення і керованою бомбою знищив одну гармату з розрахунком російсько-окупаційних військ», – йдеться в повідомленні.

Після цього, вказує Генштаб ЗСУ, обстріли українських позицій припинилися.

Ударні безпілотники «Байрактар» (Bayraktar) Україна купила у Туреччині в 2019 році. За допомогою високоточних бомб Bayraktar може вражати цілі у радіусі восьми кілометрів.

Вперше Україну запросили на засідання комітету ради НАТО

Засідання відбулося 26 жовтня 2021 року.

Україна вперше взяла участь в розширеному форматі Конференції національних директорів озброєнь.

Олександр Носов представляв

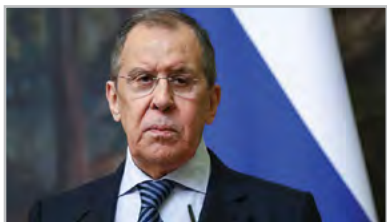

Україну під час Конференції у штаб-квартирі НАТО в Брюсселі. Засідання відбулося під головуванням генсека НАТО Єнса Столтенберга.

На засіданні розширеного формату Конференції національних директорів озброєнь пройшли заплановані обговорення про:

- інновації в оборонно-технічній сфері;
- трансформації у взаємодії з наукою та оборонно-промисловим комплексом;
- досягнення оптимального співвідношення воєнних потреб і бюджетних можливостей.

Росія призупиняє роботу свого представництва у НАТО

З 1 листопада Росія призупиняє роботу свого представництва у НАТО, повідомив міністр закордонних справ РФ Сергей Лавров.

Він заявив, що «в результаті дій НАТО у Росії відсутні належні умови для елементарної дипломатичної діяльності», тому у відповідь РФ призупиняє роботу свого постійного представництва, зокрема головного військового представника, з 1 листопада або на кілька днів пізніше.

Pandora Papers – черговий офшорний скандал в Україні

Україна є лідером за кількістю політиків та чиновників, які фігурують в розслідуванні Pandora Papers. Загалом у цій справі згадано імена 38 українців.

У розслідуванні фігурують 336 політиків та чиновників з різних країн. Лідерами за кількістю пов'язаних з офшорними компаніями людьми, згідно з розслідуванням, є Україна, Росія, Колумбія, ОАЕ та Гондурас.

Загалом трійка «лідерів» за кількістю причетних до офшорних компаній політиків виглядає так:

- Україна – 38;
- Росія – 19;
- Колумбія, ОАЕ, Гондурас – 11.

Серед прізвищ світових політиків, бізнесменів, зірок спорту та шоу-бізу згадуються імена чинного Президента України й власника телеканалу «1+1».

У розслідуванні згадують, що у 2012 році структури «95 кварталу» Зеленського зареєстрували за кордоном кілька компаній. На їхні рахунки переказали 40 мільйонів доларів від Ігоря Коломойського.

Мовиться про легальні гроші. Їх заробив «95 квартал» Зеленського, продукуючи власний телепродукт.

Єдине, що вони отримані на закордонні рахунки, так звані офшори. Найімовірніше із цих грошей не сплатили податки в Україні.

Офшори це шлях до ухиляння від сплати податків у власній державі.

«Газпром» знову зменшив обсяги транзиту газу Україною

Російський «Газпром» вчоргове скоротив обсяги транзиту газу через територію України.

З 1 жовтня транзит через Україну впав до 86 мільйонів кубометрів. Водночас «Газпром» продовжував платити за транзитну потужність у 109 мільйонів кубометрів.

Голова правління НАК «Нафтогаз України» Юрій Вітренко вважає, що якщо фізичного транзиту газу через Україну не буде, це збільшить шанси на повномасштабну війну з Росією.

«Схемам» та Станіславу Асєєву вручили міжнародну премію «Вільна преса Східної Європи»

Команді проекту журналістських розслідувань «Схеми», а також автору Радіо Свобода Станіславу Асєєву вручили німецько-норвезьку премію «Вільна преса Східної Європи 2020» (Free Media Awards). Церемонія нагородження відбулась 1 листопада у німецькому місті Гамбург. Минулого року через пандемію коронавірусної інфекції вручення премії перенесли. Від імені команди «Схем» нагороду отримали журналісти-розслідувачі Максим Савчук та Олександр Чорновалов.

Цю міжнародну відзнаку програми «Схеми» присуджено у 2020 році – за розслідувальну журналістику. Тоді організатори відзначили, що «завдяки своїм розслідуванням редакція щотижневої програми проливає світло на політичну корупцію та політичні зв'язки, а на журналістів та команду неодноразово скоювали напади у зв'язку з їхньою роботою».

У 2020 році премію також відзначено українського журналіста й автора Радіо Свобода Станіслава Асєєва за репортажі з окупованого Донецька. У 2017 році його взяли в полон бойовики угруповання «ДНР» та звинуватили в шпигунстві. Станіслава було звільнено в рамках обміну утримуваними особами 29 грудня 2019 року.

Цьогорічними лауреатами премії Free Media Awards стали виключно білоруські журналісти та ЗМІ

Премія «Вільна преса Східної Європи» вручається щорічно, починаючи з 2000 року, журналістам та засобам масової інформації за їхню якість, професіоналізм і громадянську мужність.

МЗС висловлює протест через рішення Росії припинити діяльність українського центру «Просвіта» на Далекому Сході

За даними МЗС України, нещодавно Артемівський міський суд Приморського краю Росії ухвалив рішення про ліквідацію автономної некомерційної організації «Далеко-східний український духовний культурно-просвітницький центр «Просвіта».

У заяві пресслужби МЗС України це називають наступом російської влади на права української меншини в Росії.

«Рішення про примусове припинення діяльності центру «Просвіта» та інших осередків української культури в РФ яскраво ілюструють істинну «російську гостинність» для тих громадян інших країн, спорідненість з якими російська влада продовжує так відчайдушно доводити, заохочуючи до набуття російського громадянства. Влада РФ не лише не демонструє наміри захищати права українців Росії, а й всіляко обмежує можливості участі у процесі прийняття рішень з питань, що їх стосуються, перешкоджаючи будь-яким спробам їхньої самоорганізації», – йдеться у заяві.

У МЗС вказують, що з огляду на ситуацію, Росія «має виконувати свої міжнародно-правові зобов'язання», а міжнародна спільнота – «дати належну оцінку стрімкому погіршенню ситуації з правами людини в РФ, засудити і посилити політико-дипломатичний тиск на російську владу, аби припинити наступ на права української національної меншини в Росії».

Українські дипломати вказують, що впродовж 2011–2020 років у Росії були, зокрема, ліквідовані Федеральна національно-культурна автономія українців Росії, Об'єднання українців Росії, Омська регіональна ГО «Сибірський центр української культури «Сірий Клин». Крім того, Світовий конгрес українців було визнано «небажаною організацією», а Бібліотеку української літератури в Москві закрито.

Апеляційний суд Амстердама ухвалив передати Україні «скіфське золото»

Апеляційний суд Амстердама 26 жовтня ухвалив передати Україні «скіфське золото» – експонат із кримського музею, які поїхали на виставку до окупованого півострова Росією і досі не повернулися в Україну. Рішення є остаточним в апеляції, повідомляє пресслужба суду. Далі справа може перейти в касаційну інстанцію.

У квітні минулого року в коментарі Радіо Свобода перша заступниця міністра закордонних справ Еміне Джапарова заявляла: «Якщо Апеляційний суд м. Амстердам залишить чинним (а він його залишив чинним – ред.) рішення суду першої інстанції на користь України, то юридичний радник кримських музеїв, імовірно, подасть касаційний позов до Верховного суду Нідерландів. У випадку порушення провадження у Верховному суді музейна колекція не повернеться в Україну до завершення касаційного провадження».

ІВАН МАРЧУК – ХУДОЖНИК СВІТОВОГО ЗНАЧЕННЯ

Мирослав Ґрех

Іван Марчук. Ім'я цього українського художника довгий час не було відоме мільйонам наших співвітчизників, бо спеціально замовчувалось офіційною владою. Він народився в Галичині ще при Польщі, ріс, мужнів, вчився, боровся і творив в часи Радянського Союзу, змушений був мандрувати світом, жити в різних країнах. Зараз цей 85-річний чоловік, вільний як вітер, необтяжений сімейними чи соціальними вузами повернувся і живе на рідній землі, в Києві.

Зараз він знаменитість, всесвітньо відомий митець, який створив біля 5000 творів, провів 150 персональних і 50 колективних виставок. Він член ради Міжнародної академії сучасного мистецтва в Римі, нагороджений орденом «Свободи», лауреат Національної премії ім. Т.Г.Шевченка, премії «Національна легенда України». В 2007 році лондонська газета «Дейлі Телеграф» внесла його до рейтингу «100 геніїв сучасності». В 2016 році випущена поштова марка на честь його імені з зображенням картини «Скажи мені правду», зірка з його ім'ям вибруквана в центрі Києва.

Але головне – він родоначальник, творець нового напрямку в живописі, який називається «пльонтанізм», від галицького слова «пльонтати», що означає «плисти, плутати, завивати». Це нанесення фарби тонкими кольоровими лініями, їх переплетення під різними кутами, досягнення ефекту об'ємності і світіння. І це робить його генієм, це назавжди закарбує його ім'я в історії світового мистецтва.

Наш кореспондент Мирослав Ґрех задав п. Івану Марчуку декілька питань:

М.: Корені вашого мистецтва і сама назва походять з далекого галицького села. Розкажіть трохи більше про ваше дитинство.

І.: Я виріс у сільській багатодітній родині. Крім мене, були ще три старші сестри. А ще двоє померли, щойно народившись. Їх не пам'ятаю... Хоч жили дуже бідно, дитинство запам'яталося як рай. Навкруги – море квітів, щебече птаство, домашня худоба (особливо коні, корови) – повна утаємниченої мудрості. Пам'ятаю, що любив лазити по деревах, гойдатися на їх стовбурах і вітах, діставати яйця з воронячих гнізд, часом жбурляти ними по дівчатах, щоб привернути до себе їхню увагу. Потім, коли став художником, постійно малював воронів як мудрих, всезнаючих, гордих птахів. Так спокотував свої дитячі грихи перед ними. Збитошник був несамопитий. За це діставалося від мами...

Взагалі сільська дитина, зростаючи, проходить 15 університетів, вбирає від природи й людей значно більше досвіду, навичок, умінь, знань, ніж у місті, від народження відчуває невід'ємність свого буття і буття природи, його етику й естетику. І для мене село стало вирішальним підґрунтям для творчості. Відтоді я несамопито полюбив рідну землю. Об'їздивши за своє довге життя увесь світ, проживши понад 11 років в еміграції, я не намалював ні клаптика чужої землі, хоч бачив прекрасні краєвиди, природні й рукотворні дива. Захоплювався, милувався, але не малював. Для мене одухотворена – лише українська земля. Той її дух і передаю у своїх пейзажах.

М.: Покласти тисячі тонких ліній на полотно і створити образ набагато важче, ніж зробити це широкими мазками. Як вам вдається долати це виснажливе випробування? Скільки сил і часу затрачаєте на написання картини?

І.: Направду, моя техніка надзви-

Іван Марчук «В уяві спогади ростуть», із циклу «Голос моєї душі» 1991 р., акрилик на канві 39¾ x 30 in. (101 x 76 cm)

чайно трудомістка, виснажлива. Але ж для мене важливо передати всі тонкощі природи чи образу й викликати емоцію. У цьому прагненні я затаїтий. Я мушу, перш за все, здивувати себе, і тоді здивується глядач. Я раб – прикутий до мольберта, як бранець до галери.

На написання картини я витрачаю іноді тиждень, іноді два. Буває, що достатньо трьох-п'яти днів.

М.: Ви говорили, що ваша робота – це фронт, це «війна» з полотном, яке потрібно здолати. Чи були поразки у цій «війні»? Які перемоги найзначніші?

І.: Так, коли підходжу до чистого полотна, часом думаю, хто-кого. Певні цикли своїх картин я створював на підсвідомості. Від початку я не знав, що витворить моя рука. Але ж я несамопито хочу сам бачити щось цікаве й нове. І вступаю у цей двобій. Не завжди картина дається відразу. Буває «битва» триває не один день, поки проявиться бажане. Бувало й таке, що відкладав почате на... роки. Найбільша перемога, мабуть, це було тоді, коли я збагнув, що знайшов себе у мистецтві, почав творити так і таке, як ще ніхто не творив. То трапилося у 1965 році, коли я працював в Інституті надтвердих матеріалів (науково-дослідна установа, де займалися вирощуванням штучних кристалів). І у проміжку між виконанням виробничих завдань (оформленням

якихось стендів, приміщень тощо) потайки від усіх (підприємство було режимним, не можна відволікатися) на форматному папері почав виробляти якісь чудеса, котрі диктувала підсвідомість. Це було поєднання наївну й сюрреалізму, графіки й живопису. Виносив створене через вахту на прохідній, переховуючи під полою одягу. Тому ці перші ранні роботи – невеликого формату. Сам збагнув, що знайшов себе, що я – есмь! То була величезна особиста перемога-відкриття власного шляху у мистецтві. І цей перший цикл я назвав «Голос моєї Душі».

Потім подібне пережив у 1972 році, коли відкрив техніку пльонтанізм. А потім подібне траплялося знову і знову. Як художник явився у новій іпостасі...

М.: Як і звідки з'являються теми, ідеї для написання нових картин?

І.: Теми самі являються мені. Внутрішній голос їх надиктовує уже тоді, коли я стою перед мольбертом. У ті перші роки мого раннього періоду ідей було так багато, що шкодував, чому не маю стільки рук, як у бога Шиви. Я не встигав все наносити на полотно. Скільки б міг створити, маючи чотири пари рук! А темп моєї роботи – шалений. З пейзажем дещо інакше – я мушу відчувати мотив, а вже потім втілюю його.

М.: В якій з цих різновидів мис-

тецтва: графіка, живопис, модерн, абстракціонізм, сюрреалізм чи реалізм ви відчуваєте себе найбільш досконало і вільно?

І.: Я намагаюся все доводити до філігранної досконалості, якщо вже берусь за роботу. Тому являючись у будь-якій іпостасі, не поставлю свого підпису на полотні, поки не побачу творчої довершеності.

М.: Чи є у вас учні, послідовники вашого мистецтва? Які в них успіхи?

І.: Я не маю учнів. Гадаю, що у мене ще будуть учениці (сміється). А послідовників – хоч відбавляй. Окремі намагаються копіювати. І у декого це непогано виходить (навіть працює ціла індустрія підробок під Марчука). Але то ремісництво, не творчість. Я ж говорив і говорю: від мене запозичити можна одержимість, затятість, непорушність у дотриманні принципу творчої свободи. А шлях у мистецтві кожен мусить шукати й знаходити сам, якщо хоче називатися творцем.

М.: В свій час ви казали, що відповідно до періодів творчості було 9 Марчуків, потім 12, 13. До якого числа думаєте продовжити цей відлік? І на якому етапі зараз Іван Марчук?

І.: Сьогодні є 14 марчуків: від графіки, абстракції, сюрреалізму до гіперреалізму. І це не рахуючи кераміки (пластичні мініатюри й монументальні керамічні полотна). Відкриваючи нове, я повертаюся й до вже освоєного раніше. Тобто можу паралельно працювати й над пейзажем, й бавитися з аквареллю тощо. Гадаю, далі буде (посміхається).

М.: Якось ви жартома сказали, що не хочете жити до 100 років, а лише до 99 років і 11 місяців. Вашим останнім циклом був «Погляд у безмежність». Це що, вже підготовка до вічного плавання, хоча до 99 років і 11 місяців ще далеко?

І.: Хм... Що там слова. У 1984 я намалював себе у 150 років і назвав «Наперед заглядаючи». Тепер мушу кантувати. Так що для нових марчуків ще час є (сміється).

М.: У своїй творчості ви зверталися до багатьох тем української історії. Чи була серед них тема Голодомору, найбільшої трагедії українського народу в XX столітті?

І.: Кожен мій твір циклу Голосу моєї Душі – то глибока філософія. Там є вічні теми добра і зла, вселенської любові і вселенських страждань – всього, пережитого людством і моїм народом. Я не є ілюстратором, я не констатую, а спонукаю, спонукаю думати, переживати, творити добро. Навіть мій цикл «Шевченкіана» – це самостійна інтерпретація окремих строф з Кобзаря, власне бачення глибинної суті творчості й самої постаті Тараса Шевченка.

М.: Які найбільш щасливі моменти вашого життя чи творчості? Яке найбільше розчарування вас спіткало?

І.: Найщасливіший день у житті, – коли я, сільський хлопець, став студентом Львівського училища декоративно-прикладного мистецтва. Розчарування – це втрачений час і можливості створити справжню державу на нашій неймовірно прекрасній землі...

М.: Довгий час ви жили за кордоном – в Австралії, Канаді, США, а зараз, з 2011 року, живете в Україні. Чи відчуваєте різницю? Чи не скуєте за західним комфортом?

І.: З США я повернувся 2001 першим літаком, який здійснювся у небо відразу після теракту 11.09.2001 року. Мене ніколи не приваблював комфорт, я – все життя аскет. Але мене пригнічує те зло, яке виходить від людей, заздрість, неробство, страшенно засмучує

ПАМ'ЯТНА ЗУСТРІЧ З МИРОСЛАВОМ МАРИНОВИЧЕМ В ТІБУРОНІ

Мирослав Ґрех

26 жовтня 2021 року в Яхт Клубі Тібуруну відбулася зустріч української діаспори з колишнім дисидентом, членом Гельсінської спілки, багаторічним в'язнем радянських таборів, а нині професором, віце-ректором Українського Католицького Університету (УКУ) паном Мирославом Мариновичем. Вечір був організований Українською Католицькою Освітньою Фундацією і неприбутковою організацією «Громада» для Українського Католицького Університету. Відкрив вечір ведучий Ярема Кузишин, який запросив гостей перед початком зустрічі скористатися легкими закусками шведського столу. Поки присутні пригощалися наїдками, їх розважав вокальний дует живого співу – Оксана і Святослав Стуси. Вони виконали цілий ряд старовинних українських пісень на козацьку, повстанську, стрілецьку тематику.

За цей час зал поповнювався прибуваючими учасниками, приїхали навіть гості з Лос-Ажелеса. Організатор вечора Наталія Анон і всі присутні подякували виконавцям за чудовий спів. Наталія представила головного гостя вечора – пана Мирослава Мариновича і сказала, що сьогодні відбудеться презентація його книги «Всесвіт за колючим дротом», після якої можна буде придбати цю книгу. Після цього вона надала слово Олесю Кузьмі – головному директору по розвитку

фонду УКУ, який супроводжував п. Мариновича в його турне по Америці, і який в свою чергу подякував співакам за їх спів, а присутнім за їх зацікавленість діяльністю і творчістю п. Мариновича, розказав про його поїздки, в яких містах вони побували – це Нью-Йорк, Філадельфія, Станфорд, і інші міста США і сказав, що кошти зібрані впродовж цього вечора підуть на розвиток університету. Після цього присутні подивилися

короткий документальний фільм про діяльність УКУ, одного з найкращих вузів України.

Мирослав Маринович свій виступ розпочав з подяки організаторам зустрічі, членам «Громади», всім присутнім за увагу, сказав, що як тільки переступив поріг зали, то відчув теплу атмосферу, від якої навіть трохи помолодшав. Також подякував всім хто прилучився до презентації і популяризації його книги в США, особлива подяка

Зої Гаюк за самовіддану працю по перекладу книги на англійську мову. В першу чергу вдячний Господу Богу, що залишив його живим і здоровим після таких тяжких випробувань, після «м'ясорубки» тюремних і табірних років.

Він сказав, що довго не брався за написання книги, бо його життєвим

стор.9

[Голодомор. Трагедія, відповідальність і покаяння.] початок на стор.1

на третьому курсі історичного факультету університету КНУ ім. Т.Шевченка. На історичний факультет цього університету я вступав у 1986 році цілеспрямовано. В Києві жевріли чутки, що в Університеті існувало підпілля, а ще у школі я для себе визначив метою свого життя боротьбу за Незалежність України. Підпілля я не знайшов, більше того, навіть викладання було здебільшого російською мовою. Підручники були традиційно-радянські, і навіть Грушевського ми не вивчали. «Перебудова» до України докотилася пізніше, аніж до Москви, лише у 1988 році виникла у Києві перша незалежна організація культурницького спрямування, де головну роль взяли звільнені у 80-х політв'язні, – Український Культурологічний Клуб (УКК). Для дискредитації УКК були задіяні вірні комуністичні публіцисти. У найпопулярнішій столичній газеті «Вечірній Київ» вийшла серія «викривальних» статей. Автори – Олександр Швець і Сергій Тойма (за цим псевдонімом ховався Сергій Кичигін). В одному з тих пасквілів була названа адреса, за якою збиралися члени УКК – Олегівська 10, це на Подолі. Наступного дня я був за вказаною адресою, познайомився там з Сергієм Набокою, лідером організації, і запросив його на диспут в Університет.

Як я вже описав, наступного дня після оприлюднення інформації про дебати по Голодомору та інших невідомих сторінках української історії, проти мене була розгорнута кампанія по виключенню. Інформація про Голодомор була засекречена, істориків вчили, що ніякого штучного голоду не було і бути не могло, максимум що було – це проблеми з посухою. Навіть публічна дискусія, яку я запланував в університеті щодо Голодомору, була скандалом, допустити її влада не могла собі дозволити. Публічний донос написав на мене студент

Дмитро Веденєєв. В газеті «Київський університет» за його підписом була розміщена стаття у стилі сталінського генпрокурора Вишинського, де переповідалося як я «розвалюю Комсомол і СРСР». Зрештою, як і статті у «Вечірці», цей пасквіль мав зворотній ефект – саме після цієї публікації з різних факультетів до мене почали підходити однодумці, і з тих пір почалася славетна історія Української Студентської Спілки – організатора відомої «Студентської революції на гранті» у жовтні 1990 р.

Про трагедію Голодомору написано вже досить багато і книжок і статей. Чому ж в назву цієї статті окрім слова «трагедія», я виніс ще два слова: відповідальність і покаяння?

Найлегша і найпростіша інтерпретація Голодомору – це змова групи кремлівських керівників проти України, цілеспрямоване винищення українського селянства, як основи небезпечної для новонародженої радянської імперії українського патріотизму. І це, звісно, абсолютна правда. Біда в тому, що це лише частина правди.

Є ще інший бік правди – наша (українська) відповідальність за трагедію Голодомору. Як би це не прикро було писати і усвідомлювати. Давайте почнемо з описаного прикладу по спробі організації диспуту в Університеті з приводу Голодомору. Хто намагався мене виключити з університету, Москва? Хто писав доноси і пасквілі? Хіба що народжений в Росії Сергій Кичигін підпадає під «російський слід» (до речі, мати в нього була етнічна українка). Сергій Набокін стверджував, що Кичигін був підполковником КДБ, та, зрештою, виявилося що він був офіцером іншої радянської спецслужби – ГРУ. Решта тих, хто проти нас боровся, були місцевими. І вони не лише боролися проти нас у 80-х, вони стали державною і політичною елітою вже у Незалежній Україні. Олександр Швець і Сергій Кичигін стали керівниками найчитабельніших у 90-х роках газет-«Факти і коментарі» і «Київські відомості», відповідно.

Стверджують, що КДБ в Університеті (тобто структуру, яка боролася з нами) очолював Микола Маломуж – в подальшому після роботи в КДБ – керівник Служби зовнішньої розвідки України. Керівник всього українського КДБ Євген Марчук і взагалі став прем'єр-міністром, та ще і мав шанси стати Президентом. На моєму курсі кілька колишніх однокурсників згодом зізнавалися, що їм КДБ пропонувало «стучати» на мене. Вони, щоправда, не розповідали, чи відповідали ствердно щодо співробітництва. Та от кілька днів тому ще один мій однокурсник зізнався, що таки підписував під час навчання угоду з КДБ про співробітництво, та брав собі псевдо «Аскольд». Автор доносу на мене Дмитро Веденєєв зробив чудово кар'єру як історик і як... сбушник. Автор книг по історії УПА і полковник СБУ, доктор історичних наук, найбільший зліт – під час правління Януковича – став заступником голови Інституту національної пам'яті. Щоправда, і зараз не викинутий на задвірки науки – очолює журнал «Воєнно-історичний вісник». І він то якраз переді мною досі і не вибачився за свою ганебну діяльність.

Я далекий від того, щоб огульно охаювати всіх, хто проти нас боровся, всіх, хто був в КДБ зокрема, вони по-різному проявляють себе в незалежній Україні. Та якщо ви дивуєтеся, чому в окупованому Росією Криму понад 90% особового складу СБУ зрадило присязі, і перейшли на бік ворога, не забуваймо: в Україні СБУ створено не на голому місці, а шляхом перейменування КДБ.

І хто були ці люди в КДБ? Українці. Наші співгромадяни. Тисячі. Як і в Компартії. У піковий момент на зламі 80-90-х років в Компартії України було понад 2 мільйони українців. І якщо у 1988 році мене виганяли з університету за «український буржуазний націоналізм», то в тому ж році занадто тепер «націоналістка» Ірина Фаріон в Компартію якраз вступала. Чи усвідомлюємо ми нашу (загальноукраїнську) відповідальність за те, що

значна частина нації була кісткою людиноненависницької комуністичної системи?

А скільки українців були в Компартії України під час Голодомору? Численність КП(б)У у 30-х роках – пів мільйона осіб. А ще бо-зна скільки допомагали комуністам у лавах комсомолу. А хто оспівував колективізацію? «Українська творча інтелігенція». Зараз модно згадувати про участь Олександра Довженка у військах УНР. Та що він робив після того, як перебіг на бік «червоних»? Фільм «Земля» геніальний, стверджують кіно-митці? Так, тільки водночас «Земля» – комуністична агітка за колективізацію. Колективізацію, яка стала передумовою Голодомору. Чи усвідомимо ми, що улюбленець Сталіна Довженко та інші українські «митці» у такий спосіб сприяли Голодомору?

Нам подобається згадувати про те, що Микола Хвильовий і Микола Скрипник були українськими патріотами, і скоротили собі віку у 30-х, коли відчули загрозу арешту. А от що робили Хвильовий і Скрипник під час Української революції 1917-1921 рр.? Встановлювали Радянську владу. Більше того – встановлювали її перебуваючи у ЧОНі – передтечі ЧК-НКВД-МГБ-КДБ. Мабуть більшість військ УНР теж перейшли до червоних. Чи є їхня відповідальність за подальшу діяльність «червоних», за Голодомор зокрема?

Маємо усвідомити і нашу (загальноукраїнську) відповідальність за нашу долю, і за нашу трагедію (а Голодомор – це трагедія) зокрема.

Усвідомимо відповідальність, то доростемо і до покаяння. Необхідної віхи, щоби не повторювати помилки. Якби покалися колишні кдбисти, які боролися проти нас у 80-х, то не була б новостворена СБУ продовженням КГБ, і не було б такої зради сбушників як під час окупації Криму Росією. Поки не відбувається покаяння за співпричетність до злочинів, то злочини можуть повторюватися у майбутньому.

MYROSLAV MARYNOVYCH COMPLETES SUCCESSFUL U.S. BOOK TOUR

By Alex Kuzma

On October 26th, acclaimed Ukrainian author and human rights champion Myroslav Marynovych completed his 6-week U.S. book tour with a presentation at the Tiburon Yacht Club near San Francisco. The event, hosted by Svitla Systems, Hromada online magazine and the San Francisco Friends of UCU Committee attracted a diverse audience eager to obtain signed copies of the English translation of Marynovych's prison memoir "The Universe Behind Barbed Wire" published by University of Rochester Press. As the Vice-Rector for University Mission at Ukrainian Catholic University, Mr. Marynovych has won recognition as a leader in the movement for interfaith dialogue and ethnic reconciliation and as a voice of conscience for Ukraine's democratic forces. In 2014 he and Crimean Tatar leader Mustafa Jemilev received the Truman-Reagan Medal of Freedom from the Victims of Communism Memorial Foundation. He was also honored with the Sergio Vieira de Mello Humanitarian Award in Cracow, Poland in 2013.

During his many book presentations, Mr. Marynovych told his audiences that he was hesitant to write this memoir until recently as he wanted to focus on Ukraine's future, rather than looking back at the dissident movement of the 1970s and 80s. However, as more and more of his fellow dissidents began to pass away, he decided to pay homage and give voice to some of the heroic colleagues that had had such an important influence on his life.

Professor Marynovych was invited to deliver the prestigious Nanovic Institute Lecture at Notre Dame University in South Bend, Indiana on September 16th. Among his other academic lectures, he also delivered presentations at Indiana University, the University of Rochester, Syracuse University and the Catholic University of America in Washington, DC. At each stop, Mr. Marynovych signed copies of his book and shared many of the poignant and intimate details from his 7 years as a political prisoner at the notorious Perm 36 prison camp in Siberia where he developed strong friendships and drew inspiration from many Ukrainian human rights heroes

tations, Professor Marynovych also met with Ukrainian Catholic communities in Chicago, Detroit, Cleveland, Rochester, New York City, Stamford, CT, Philadelphia and Washington, DC. In Washington, he met with Congressional staffers from the Helsinki Commission, and the Committee on Foreign Relations, as well as Ukraine experts at the U.S. State Department, the Victims of Communism Memorial Foundation, the Ethics and Policy Center and the National Endowment for Democracy. He also met privately with Ambassador Oksana Markarova and delivered a speech at the Embassy of Ukraine on October 15th. As part of the conference called "Ukraine's Quest for Mature Nationhood", hosted by Professor Walter Zarycky, he also delivered a lecture at Washington's University Club on the Russian dogma of "Russky Mir" by which Vladimir Putin is seeking to deceive the world community about the nature of his war of aggression against Ukraine.

Copies of Mr. Marynovych's book sold out at several of the events where he spoke. However, additional copies may be ordered from the Ukrainian Catholic University Foundation, 2247 West Chicago Avenue, Chicago, IL 60622. Due to high demand, delivery may take from two to four weeks. For further details, please contact Matthew Matuszak at (773)235-8462.

Captions:
Photos by Alex Kuzma

Professor Myroslav Marynovych presents a signed copy of his memoir "The Universe Behind Barbed Wire" to Carl Gershman, the long-time President of the National Endowment of Democracy and a longtime supporter of Ukrainian human rights activists.

Professor Marynovych meets with Ukraine experts and guests following his October 18th lecture at the Catholic University of America. From left to right: Professor Marynovych, Holodomor Monument designer Larysa Kurylas, Ambassador John Herbst of the Atlantic Council, Jonathan Katz from the German Marshall Fund, Eugene Fishel of the US State Department and Professor Michael Kimmage, Professor of History at Catholic University of America

such as Mykola Rudenko, Zinoviy Krasiivsky, Dr. Simeon Gluzman and Evhen Sverstiuk, as well as prisoners of conscience from Armenia, Georgia, Russia and the Baltic States. "These were my teachers from whom I learned so much," he told his listeners. "Although there were many hardships in the camps, and although the camp administration was governed by a truly evil system, it was a privilege to share this time with so many of the most courageous people fighting for the truth, for Ukrainian national identity and human rights."

During his speech at St. Basil the Great Ukrainian Catholic Church in Charlotte, North Carolina, on October 24th, Marynovych cited the passage from the Gospel of Matthew (25): "I was in prison and you visited me." He told his audience that he truly felt humbled by the presence of God, even during some of the bleakest times of his imprisonment. "God was the first to visit us when we were punished by our camp authorities."

In addition to his academic presen-

ДОМАШНІ РЕЦЕПТИ

ІНГРЕДІЄНТИ

400 г Сир (кисломолочний) (9% жирності)

1 шт. Яйце

3 ст. л. Боршно (і додатково для паніровки)

3 ст. л. Цукор

3-4 ст. л. Соняшникова олія для смаження

1 дрібка Сіль

10 г Ванільний цукор

1. Сир (400 г) перекладіть в невелику скляну або пластикову миску. Додайте дрібку солі, одне яйце, 3 ст. л. цукру, і 10 г ванільного цукру. Сир для сирників можна використовувати як базарний, так і магазинний. Головне, щоб він був не кислим і сильно вологим. Якщо використовуєте магазинний сир, то беріть сир в м'яких поліетиленових пакетах.

2. Після того, як ви покладете всі інгредієнти до миски, перемішайте їх до отримання однорідної маси. Для цього найкраще використовувати звичайну виделку, ложку або

КЛАСИЧНІ СИРНИКИ

товкучку для картоплі.

3. До отриманої сирної суміші додайте 3 ст. л. пшеничного борошна. Якщо сир виявився досить мокрим, то додайте на одну столову ложку борошна більше. Але головне не переборщити, щоб сирники вийшли ніжними.

4. Змочіть руки невеликою кількістю соняшникової олії і скачайте з сирної маси невеликі кульки діаметром 3-4 см. Придавіть кульки

руками, щоб вийшли гарні невеликі сирники.

5. Тепер запаніруйте сирники в борошні, щоб вони не втратили форму і засмажити до апетитною скоринки.

6. Розігрійте антипригарну пательню з 3-4 ст. л. соняшникової олії на середньому вогні. Пательня для сирників повинна добре розігрітись. Не зменшуйте вогонь при смаженні, так ваші сирники підсмажаться якнайкраще. Слідкуйте, щоб сирники не пригоріли. Для того, щоб отримати красиву золотисту скориночку я обсмажував сирники по 2-3 хвилини з кожного боку. Але у вас може піти трохи більше або менше часу.

7. Щоб видалити зайву олію з готових сирників, перекладіть їх спочатку на паперовий рушник. Потім перекладіть сирники в тарілки для подачі, посипте трохи цукровою пудрою, додайте варення або сметану.

<https://klopotenko.com/uk/syrniki-prosty-retsept/>

To place ads, advertisement, and other messages: info@hromada.us or (415) 480-4552
Hromada, PO Box 7026, 7 Pixley Ave, Corte Madera, CA 94976

\$500 donation to a charity of your choice for each home bought or sold with Oksana.

"Oksana was a pleasure to work with on my first house purchase, ensuring a worry-free and amiable process for all the parties involved. Resourceful and detail-oriented, she was quick to respond to any inquiries and provide all the updates necessary. Oksana wasn't shy to negotiate better terms for me as a buyer, which is extremely rare to come across in today's competitive market. Her knowledge and confidence in closing the deal got us through the escrow with no glitch. In a heartbeat, I would recommend her to anyone looking for realtor services

— Kat G.

"I wholeheartedly recommend Oksana. She helped me to close the deal on my first home in San Francisco. San Francisco real estate market is complex and inelastic. Oksana is very proficient, prompt and has all required skills to be successful. She guided me through the process, was accommodative of the situation and provided me all the necessary guidelines to get the deal right."

— Alexei B.

Oksana Melnyk

Realtor®

925.378.9777

oksana.melnyk@compass.com

DRE 01955526

All material presented herein is intended for informational purposes only. Information is compiled from sources deemed reliable but is subject to errors, omissions, changes in price, condition, sale, or withdrawal without notice. All measurements and square footages are approximate. Exact dimensions can be obtained by retaining the services of an architect or engineer. This is not intended to solicit property already listed. Nothing herein shall be construed as legal, accounting or other professional advice outside the realm of real estate brokerage. Compass is a licensed real estate broker. Equal Housing Opportunity.

COMPASS

With every account, we open a relationship.

There comes a time when you need your bank to be more than transactional. During this pandemic, you may have found yourself in a place of serious financial need and felt let down. That's the thing—you may not think it matters who you bank with, until it matters who you bank with.

Wouldn't it be great to have a bank that comes through when you need it most? Switch to Fremont Bank and get the financial support you deserve.

Visit us at the Newark branch
or give us a call at
(510) 943-1021

Visit us at the San Francisco branch
or give us a call at
(415) 489-4451

— The Fremont Bank Way. —

 Equal Housing Lender | Member FDIC | NMLS #478471 | DEP-1529-1120

КНИГИ

«ШЛЯХЕТНА СИЛА. МОЄ ЖИТТЯ, МІЙ ФУТБОЛ»

Андрій Шевченко,
Алессандро Альчато

Андрій Шевченко — видатний український футболіст, виступав за київське «Динамо», «Мілан» та лондонський «Челсі». У 2003 році став першим українцем, який виграв Лігу чемпіонів. Володар «Золотого м'яча» 2004 року. Головний тренер збірної України (2016—2021). Книгу «Шляхетна сила» Андрій Шевченко написав у співавторстві з італійським журналістом Алессандро Альчато.

«ЗБАГНУТИ РОСІЮ. СВІДЧЕННЯ ОЧЕВИДЦІВ»
Олександр Палій

Ця книга — зібрання свідчень очевидців, представників різних епох: послів, співробітників дипломатичних місій, офіцерів, купців — про країну, що нині зветься Росією.

Цікаво, що російська цензура не хотіла таких свідчень. Російські переклади іноді свідомо спотворювалися перекладачами, а деякі визначні твори, уривки з яких наведено тут, ніколи не видавалися російською мовою — зрештою, українською теж.

Книга стане в пригоді військовим, дипломатам, бізнесменам, а також всім.

«ЖІНКИ У ВИЗВОЛЬНІЙ ВІЙНІ. ІСТОРІЇ, БІОГРАФІЇ, СПОГАДИ 1917-1930»
Роман Коваль

Унікальне видання містить відбиток історії, у якому яскраво відображена роль жіноцтва у боротьбі за незалежну Україну на початку ХХ століття. Автор представив добу українсько-російської війни в 1917–1920-х рр. крізь призму буремних жіночих долі, а саме отаманші Марусі Соколовської, хоробрих козачок Тіни Пекарчук, Світлани Харченко, Юзефи Лисогор, Євгени Вовкової, Марії Волосевич, Віри Пшеничко, Стефанії Сіяк, Марії Стовбуненко-Заїченко («козака Марка»), Ганни Осадчої, легендарних

підпільниць доби УНР Віри Бабенко, Генрієти Ган, Ольги Батурової, Тамари Петрів, Марії Бесарабенко-Трейко, Марії Тарасенко, Насті Гудимович, Марусі Гальчевської, лікарів Христини Сушко, Людмили Бризгун, шляхетних сестер милосердя Галини Ліневич, Ірини Шмигельської-Климкевич, Марії Волосевич, Терези Кохель, Олени Мельничук-Кобизької, Ніни Янової, Марини Нестеренко, вільної козачки Ярини Гризло, письменниць-борців Галини Журби, Хариті Кононенко, Олени Теліги, Софії Русової, Лідії Горбачевої, Наталки Лівницької-Холодної, Юлії Кіцери, Тетяни Михайлівської-Цимбал, Людмили Старицької-Черняхівської, Валерії О'Коннор-Вілінської, учасниць Першого зимового походу Армії УНР Олени Федак-Шепарович, Віри Пшеничко, Марії Урбан-Вовк, а ще Ганни Совачевої, Мілени Рудницької, диригентки Платониди Щуровської-Россіневич, дружини полковника Петра Болбочана Марії, а також маловідомі сторінки із життя Галини Кузьменко, дружини Нестора Махна. Книжка заснована на документах із ГДА СБУ, ЦДАВО України, спогадах, щоденниках та свідченнях вояків і воячок Армії УНР та учасниць повстансько-партизанського руху. Рекомендовано Історичним клубом «Холодний Яр» для вивчення у вищих та середніх навчальних закладах України.

[Зустріч з Мирославом Мариновичем] початок на стор.6

кредо була не ретроспектива в минуле, а погляд в майбутнє. Але з часом зрозумів, що його побратимів стає все менше, що стираються з пам'яті пережиті історії, і вирішив, що треба залишити спогади про цей час. Так виникла ідея написати книгу, яка при допомозі небайдужих людей була успішно реалізована. Далі п. Маринович розповів про структуру, тематику книги, про найцікавіші і найзначніші факти, події, окремі моменти, які висвітлені в ній. Особливо хочеться навести тут декілька спогадів, які зворушили всіх присутніх.

П. Мирослав Маринович сказав, що його часто запитують, чи він молодий хлопець, який тільки починав самостійне життя, не боявся тюрми, переслідувань з боку радянської влади. Звичайно, боявся, адже страх — природне почуття кожної людини. Довгий час вагався, не знав, що йому робити. Але одного разу, коли офіцер КГБ напосівся на нього вимагаючи відповіді, сказав фразу: «Запомніте, хто не с нами, тот протів нас», він відповів: «Добре, я проти вас». І тоді стало легше, страх пропав, він зрозумів, що його місце по другу сторону барикад, тоді в ньому народився дисидент. П. Маринович сказав, що перебування в тюрмі, таборі, це не санаторне життя, але і там були світлі моменти, про які він любить розповідати. Також згадав історію, як він зі своїм другом Миколою Матусевичем в 1976 році стали членами Гельсінської спілки, яка боролась за права людини в Радянському Союзі, підписавши Декларацію, яка була озвучена на радіо «Свобода», і тоді зрозуміли на яку небезпечну стезю ступили, і що вороття не буде.

Ось як він про це розкаже: «23 квітня 1977 року мене і Миколу Матусевича арештували. І тоді почалося інше життя — за дверима буцегарні, коли назовні залишаєш все другорядне, а з собою береш те, в що ти віриш, а також підтримку друзів і рідних. Після цього був суд, рідніше імітація суду, я захищав себе сам, однак, усвідомлював, що покарання буде максимальне. Отримав я 7 років ув'язнення і 5 років заслання. Оудин кумедний мо-

мент. Я, себе захищаючи, використав одну з цитат Леніна, яка була на мою користь, суддя знав цю цитату, обізвав мене і закричав: «Перестаньте згадувати святе ім'я Леніна» Я засміявся, яке може бути «святе» ім'я, як ви всі безбожники. Після етапування до місця покарання мене помістили на карантин, і от підчас прогулянки, Семен Глузман, який теж був ув'язнений, що б мене підтримати пожартував «А ви знаєте, що всіх членів Гельсінської спілки представили до Нобелівської премії миру». І я в це повірив і два дні шаленів, весь час думаючи, яким чином мені, якому казали, що я ніхто, що я всіма забутий, будуть вручати цю премію. А потім я зрозумів, що це жарт, що нічого не буде, я розсміявся і заспокоївся. Але це було, як щеплення від спокуси слави. Релігійне життя в таборі було під цілковитою заборобою, але ми, всі віруючі християни, молилися, співали колядки на Різдвяні свята. Це був час, коли Радянський Союз підтримував християнські походи за мир на Заході, а з другого боку карав нас у таборі за прояви релігійності. Ми про це написали листа, автором якого я був, до Папи Римського, якого вдалося йому переправити і зрозумійте наше піднесення, коли за якийсь час нам з волі передали, що Папа отримав нашого листа і відправив мессу за наше здоров'я. Це була дуже велика підтримка для нас. Хочу навести ще один приклад, який є цінним для

мене. Так як Біблія в таборі була заборонена, а я хотів її весь час мати біля себе, то я в знак протесту оголосив голодівку. Голодував я 20 днів, двічі мене годували примусово через шланг, але врешті я зняв голодівку, зрозумівши що Біблія заперечує самогубство, і почав їсти. Табірне начальство захотіло мене покарати, переводячи в різні тюрми. Ув'язненому тоді належалося на день пів буханця хліба і оселедець. Після голодівки я їв повільно, відщипуючи крихти хліба і через 2 години в мене вже нічого не було. Перевозять мене один раз в одну тюрму, до кримінальних злочинців, я вітаюся з ними, присідаю, вони мовчки глянули на мене, полізли в свої наплевачки, витягнули свої хліби і поклали переді мною. Оцей момент був просто надзвичайний для мене, мені почали сльози текти, я почав їсти цей хліб. І я прошу Бога, я не знаю, які злочини вони вчинили, але я прошу пробачити їм за цей святий хліб, який вони мені віддали. Цей хліб мав для мене літургійне значення — Господь мені цим відкриває, що і в злочинцях є іскра Божя, і злочинці мають людяне щось, треба якимось чином це витягнути з людини і це проявиться. І коли я був на заслання в Казахстані, і то завжди залишав безхатченкам (тоді їх називали «бичі» — бивший інтелігентний чоловік) кусочки хліба і годував їх в пам'ять про тих, хто тоді нагодував мене.

Хочу наплечити ще одну думку.

На Заході часом рахують, що нацизм і комунізм це не однакове зло. Що комунізм — це хороша ідея, яку в процесі реалізації споганили. Ні, це не так. Зло має дві голови — це нацизм і комунізм. І я на прикладах моєї книги намагаюсь це довести. Сьогоднішній путінізм — це реінкарнований режим Держинського-Сталіна, і тому він є небезпечний для цілого світу.»

Переповідати зараз про всі моменти табірної життя п. Мариновича немає потреби, бо ви можете про це довідатись, прочитавши книгу «Всесвіт за колючим дротом», перед тим придбавши її в товаристві «Громада», звернувшись до редакції газети. Закликаємо вас зробити це. Не пошкодуєте!

Виступ п. Мариновича тривав цілу годину. Він зазначив, що головною ідеєю книги було повернути читача до його часу — часу, коли цінності мали значення, що в сучасному житті часто знівельовується. Він також згадав про сучасну політику, про проблеми в відносинах між людьми і державами, про безпеку в світі.

В цілому, в зустрічі взяло участь більше 40 присутніх, вона тривала біля 3 годин. Всі виходили з неї емоційно і морально піднесені тим, що могли побачити, поспілкуватись, задати питання пану Мирославу, що змогли доторкнутися до долі такої легендарної людини.

P.S.

В зустрічі брала участь пані Люба Кеске разом зі своїми друзями із Лос-Анжелеса. Пані Люба пропрацювала 48 років в Голівуді, пройшовши шлях від простої працівниці до віце — президента компанії «Metro-Goldwyn-Mayer». Після 2013 року вона стала продюсером українського художнього фільму «Julia Blue», зараз працює над документальним фільмом про Голодомор в Україні в 1932-33 роках. В планах на майбутнє у неї є створення художнього фільму про українського митрополита Андрея Шептицького, який в роки війни переховував євреїв і їхніх дітей від розправ фашистів.

Інтерв'ю з цією надзвичайно цікавою людиною, про її долю, діяльність і меценатство читайте в наступному номері «Громади».

Вкладайте свої гроші під вищі відсотки на ДЕПОЗИТНІ СЕРТИФІКАТИ!

SPECIAL SHARE CERTIFICATE

1.00%^{APY*}

FOR 5 YEARS

Перейдіть до ukrainianfcu.org для
повного графіку роботи і адреси відділень.

UKRAINIAN **УКРАЇНСЬКА**
FEDERAL CREDIT UNION ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА

ПРОПОНУЄМО ВСІ ВИДИ ПОСЛУГ!

- Чекові рахунки
- Ощадні рахунки
- Сертифікати
- Позики
- Кредити на Нерухомість
- Платіжні Картки VISA®
- Онлайн і мобільний банкінг

ЗАПРОШУЄМО ДО НАШИХ ВІДДІЛЕНЬ!

Citrus Heights, CA
7084 Auburn Blvd.
Citrus Heights, CA 95621
916-721-1188

Rancho Cordova, CA
11088 Olson Dr.
Rancho Cordova, CA 95670
916-894-0822

*APY is Annual Percentage Yield. **Applies to share certificate & IRA share certificate accounts:** Rates are effective as of 09/01/2021. Minimum deposit is \$500. Rates may change at any time. No rate adjustment on prior share certificates. Penalties apply for early withdrawal. The APY will remain in effect for the term of the certificate. Dividends are compounded and credited quarterly. Fees may reduce earnings. Other rates and terms are available. UFCU reserves the right to terminate these offers at any time without any further notice. Membership subject to eligibility. Federally insured by NCUA. **Applies only to share certificate accounts:** There is a penalty to withdraw the money (principal) you deposited into your Certificate before it reaches the maturity date; you may withdraw the dividend earned at any time w/o penalties. **Applies only to IRA share certificate accounts:** IRA Certificates are subject to IRS contribution limits. Additional deposits are not allowed into the same account. UFCU doesn't offer tax advice; consult a professional tax advisor for IRA contribution limits and deductions. Penalties apply for early withdrawal.

[Віталій Портников: НОТАТКИ за жовтень] початок на стор.1

ристовувати для своїх потреб «фізичний» російський газ після закупівлі газу на європейських спотових ринках. Таким чином, вже цієї зими для України не просто збільшиться ціна газу, яка і так б'є всі рекорди. Збільшиться і ціна доставки газу. І в Москві прекрасно це розуміють. «Газпром» діє за чітко продуманим планом «примусу України до миру».

Накручування ціни на газ – тільки частина цього плану, артилерійська підготовка до 2024 року. Президент США Джоозеф Байден і Ангела Меркель, яка залишає пост федеральної канцлерки Німеччини, можуть, звичайно, гарантувати енергетичну безпеку України і збереження її транзитного статусу. Але якщо до 2024 року «Газпром» підпише угоди з країнами-покупцями газу про закупівлю газу в обхід України, то що російський монополіст буде транспортувати через українську трубу? Навіть якщо дуже захоче? Таким чином, українська ГТС неминує почне працювати в реверсному порядку, ціна газу значно збільшиться, до неї додасться ціна на доставку, яка також збільшиться, бо ж це буде тупиковий маршрут поставок палива.

Саме про це і попереджали супротивники будівництва обхідних газопроводів. Вони наполягали на тому, що це будівництво має не стільки економічний, скільки політичний вимір. Головна мета президента Росії – це зовсім не отримати прибутку, а підготувати умови для шантажу України. І ось – ще немає «Північного потоку-2», а для того, щоб такий шантаж міг відбутися, використовується «Турецький потік», інший обхідний газопровід.

Одночасно у Кремлі використовують звичні докази. Якщо ви бачите

те дружити з нами і виконувати наші вимоги, ви отримаєте дешевий газ і можливість задовольнити соціальний запит населення. З одного боку – Угорщина. Її прем'єр-міністр Віктор Орбан підтримує давні теплі особисті стосунки із президентом Володимиром Путіним, перманентно конфліктує з Києвом, блокує роботу інституцій, які забезпечують багатосторонній формат співпраці України і НАТО, погодився на постачання газу в обхід України. І у Москві укладають з Угорщиною контракт на 15 років – що виглядає вкрай спокійно в умовах, коли європейський спотовий ринок газу (не без зусиль «Газпрому») постійно лихоманить і ціна газу на ньому б'є всі рекорди.

З іншого боку – Мая Санду, нова президентка Республіки Молдова, яка на недавніх виборах глави держави перемогла проросійського політика Ігоря Додіна – одного з небагатьох європейських лідерів, хто погоджувався з російським статусом окупованого Криму. Мая Санду підтримує хороші відносини з Україною, свої перші візити в якості прем'єр-міністерки і президентки Молдови здійснювала до Києва, була однією з учасниць саміту «Кримської платформи». У Москві не приховували, що ця участь негативно відіб'ється на відносинах між Молдовою і Росією. Зовсім недавно під час переговорів зі спікером молдовського парламенту Ігорем Гроссу про це прямо заявила голова Ради Федерації Федеральних зборів Росії Валентина Матвієнко. І ось тепер «Газпром» відмовляється продовжувати контракт на поставку газу у Республіку Молдова, пропонує захмарні ціни на газ, з якими навряд чи впорається молдавський бюджет, вимагає виплатити борги, що накопичилися. У Молдові вже оголошено надзвичайний стан у енергетиці, їй намагаються допо-

могти сусіди. Але висновок зробити не так складно: якщо ти хочеш, щоб твоє населення мало тепло взимку і щоб працювала промисловість, тобі варто орієнтуватися на Москву і не мати ніяких відносин з Києвом. Про це російські медіа зараз заявляють відкрито. Більш того, Молдові там пропонується подбати про продовження все того ж «Турецького потоку» в її напрямку і отримувати російський газ через Румунію. Тобто робиться все можливе, щоб до моменту закінчення транзитного контракту українська труба виявилася порожньою.

Уже зараз в Москві відверто заявляють, що можуть допомогти країнам Європейського союзу «вирішити проблеми», але для цього потрібно отримати дозвіл на використання «Північного потоку-2» на повну потужність. А українська труба? Чому не можна збільшити поставки по ній? А тому, що це старе обладнання, яке не витримає додаткових обсягів. І труба, як каже президент Путін, «лопне».

І це один з головних аргументів Путіна, яким він пояснює недозавантаженість європейських сховищ і проблеми, які виникли у покупців газу – ненадійність української газотранспортної системи, неможливість прокачувати через неї додаткові обсяги газу. «Газопровід «Північний потік-2» – це сучасні технології... Рух газу по дну Балтійського моря взагалі без викидів відбувається... У 5,6 разів викидів менше, ніж при транзиті через ГТС України. Ну тому що старенька вже. Екологи повинні були б сказати, що її потрібно закрити, а вони вимагають збільшити обсяги» – от остання заява Путіна на пленарній сесії дискусійного клубу «Валдай». І так, це брехня.

«Стан ГТС регулярно перевіряється. У минулому році українська

ГТС без проблем прокачала більше 60 млрд кубів газу і не лопнула, як би того не хотілося Путіну. Більш того – без проблем може транспортувати ще набагато більше. І у нас на основних маршрутах йде не одна труба, а кілька (до п'яти) і тому є резерв, на відміну від того ж «Північного потоку», де резервних труб немає. Ми навіть можемо проводити ремонт, не зупиняючи весь трубопровід», – заявляв голова правління «Нафтогазу» Юрій Вітренко.

Але для України путінські брехня і шантаж можуть мати абсолютно непередбачувані наслідки. Це саме те, про що говорили українські політики і експерти, коли виступали проти доброзичливого ставлення до енергетичних проєктів Путіна. Вже цієї зими Україна може зіткнутися якщо не з дефіцитом, то зі значним подорожчанням газу. Влада, зрозуміло, стурбована насамперед тим, щоб не змінилися ціни комунальних послуг для населення – тому що в українських умовах це призведе до різкого обвалу рейтингу президента Володимира Зеленського та партії «Слуга народу». А президент і так вже втратив 9 відсотків підтримки на тлі скандалу з міжнародним журналістським розслідуванням Pandora papers, автори якого знайшли офшорні схеми самого Зеленського, його найближчих співробітників і олігарха Ігоря Коломойського – багаторічного покровителя і бізнес-партнера Зеленського. У цій ситуації тільки підвищення комунальних платежів Зеленському і не вистачало!

Але промисловості доведеться платити за газ за ринковими цінами – а це означає справжню катастрофу навіть не для окремих підприємств,

Ukraine Global Scholars
Virtual Fundraising Event

Live cooking masterclass from London
with **Olia Hercules**: vegetarian rolls or
holubtsi inspired by Ukraine

November 20, 2021
11 AM New York | 6 PM Kyiv

The event is free of charge but
donations to UGS are welcome. You
can donate at [UGS.foundation*](https://ugsfoundation.org)
*<https://ukraineglobalscholars.networkforgood.com>

Please register to attend:
<https://bit.ly/3DFNBIL>

Olia Hercules is a London-based Ukrainian chef, food stylist and award-winning author of three cookbooks with traditional recipes from Ukraine and Moldova to Azerbaijan and Uzbekistan.

She trained at the renowned Leiths School of Food and Wine and then worked as a chef de partie in restaurants, including Ottolenghi. Olia was chosen as 'Observer Rising Star of 2015' in the food category.

Organized with the support of Boston friends of UGS: Chrystia and Adrian Slywotzky, Alicia Szendiuch, Tania Vitvitsky, Zina Kondratiuk, Yarema Wolosenko

[Канадський значок і захисник
ДАПу] початок на стор.1

якраз перед нашим від'їздом. Я саме подарував йому значок з прапором Канади від заокеанської волонтерки.
Був ранок. І сонце вже добряче піднялося. Ми сиділи біля літньої грубки у густих чагарниках бойових позицій. На ній готували їжу, і одночасно вона була місцем постійних перекурів, і місцем загальної «туси». Вогонь і тепло люблять.
Він сидів і задумливо крутив загрубілими від лопати руками подарований значок з червоним кленовим листком.
Дивно то все для мене виглядало. Думалося, про невідповідність канадського прапора і цього місця. Канада, вона ж високорозвинена

країна. На фотках у інстаграмі усі їх військові, як з плакату. Підтягнуті, чисті. Усі обвішані шевронами та медалями. І всі на тих фото майже завжди з відкритою білосніжною посмішкою. А тут цей дядько. Не посміхається. Мішувата форма. Сиві волоси, стрижені певно одним з бойових побратимів. Глибокі мішки шкіри під очима. Ні, точно не алкоголь. Певно нирки.
Він сидів і крутив той значок, а я не знав, що запитати.
– А давно на війні?
– З чотирнадцятого.
– А як потрапили?
– Мобілізували мене.
– А куди?
– У 3-й полк спецназу.
– Ого!...
У мене піднялися брови. 3-й полк спецназу! Крутий підрозділ. Але він...

і спецназ?... Якимось воно не в'язалося.
– То ви спецназівець?
– Та ні. Мене до них сторожем воєнкомат відправив. Їх охороняти. Казарми там, склади.
Ага! Сторож військової частини. Все наче ставало на свої місця.
– І де воювали?
– У ДАПі.
Намальована в уяві картинка знову почала стрімко розсипатися.
– Тобто... у Донецькому аеропорту?
– Так.
Я лише з подивом дивися. Про ДАП знав багато, бо колись допомагав створювати книгу «АД 242». Він і ДАП не в'язалися.
– А як ви туди потрапили?
– Та мене мобілізували. Дали зброю. І через тиждень ми вже були в АТО. Приїхали, а тут питають «Треба добровольці в ДАП». Ну я з товаришами і визвався.
– Довго були у ДАПі?
– Двадцять два дні. У старому терміналі. Тоді багато друзів загинуло.
Помовчали. Потім якийсь час говорили про ДАП. Про його спогади. Про атаки у повний зріст накачаних бойовою наркотією місцевих бойовиків. Про атаки російського спецназу. Про танкові обстріли.
Виявилося, що він те все нікому з журналістів ніколи не розповідав. Не хотів. Нам чомусь розповів. У розмові. Не на камеру.
– А після закінчення терміну мобілізації продовжили воювати?
– Ні. Вдома був. Контракт вже весною цього року підписав.
– А чого?
– Так ото ж Путін збирав війська під кордоном. І я вирішив, що зараз треба йти.
Звали його Валерій.
Ми ще покурили по цигарці, та й поїхали. А сивий дядько, який обороняв ще ДАП, лишився. І інші бійці підрозділу звісно теж лишилися.
Вже пізно. Восьма вечора у Києві. Сиджу і думаю, що може і прямо зараз, у перерві між бойовими чергуваннями вони сидять там. Гріються та курять. Біля тієї теплої саморобної грубки у корчах фронтової лісосмуги на далекій від нас Луганщині.
Осінь, 2021 року. Восьмого року російсько-української війни.

[Віталій Портников: НОТАТКИ за
жовтень] початок на стор.1

а для цілих галузей промисловості. Якщо ціна на газ протримається на нинішньому рівні, збитковими стануть багато підприємств хімічної, скляної, керамічної промисловості, сільськогосподарської переробки. Якщо держава не допоможе промисловості – а не ясно, чи є у неї такі фінансові можливості – може припинити роботу приблизно половина українських підприємств. На тих, чия робота буде продовжена, намічаються масові скорочення персоналу. Ну і, зрозуміло, буде відбуватися зростання цін на товари – при підвищенні цін на газ цього просто не можна буде уникнути.
Таким чином, цієї зими складеться парадоксальна ситуація. З одного боку, у платіжних документах залишаться «старі» ціни на тепло, а з іншого з'явиться масове безробіття і значно знизиться платіжна спроможність населення. І неясно ще, що гірше. Тому що за комунальні послуги можна не заплатити, отримати субсидію або накопичувати борги. А продукти потрібно купувати кожен день.
Саме цієї миті і очікують в Кремлі. Не випадково у жовтні в московському виданні «Коммерсант» з'явився текст, в якому розповідалося про пропозиції Кремля для зустрічі президентів Росії і України. Ці пропозиції взагалі виключали можливість обговорення тем Криму і Донбасу, пропонували українському керівництву погодитися з поверненням до Києва російського посла і скасуванням санкцій проти російських громадян і компаній. А натомість Путін пропонував домовитися про продовження транзитного контракту. І, звичайно, зараз може виникнути і тема довгострокового контракту про постачання газу «Газпромом» – тільки за це Україні запропонують змиритися з російською окупацією частини її території, забути про курс на вступ в НАТО і ЄС і поступитися суверенітетом. Це і є цілі російської енергетичної війни.

ДЛЯ ДІТЕЙ

В одного чоловіка був собака Сірко — тяжко старий. Хазяїн бачить, що з нього нічого не буде, що він до хазяйства нездатний, і прогнав його від себе. Цей Сірко никає по полю; коли це приходить до нього вовк та й питає:

— Чого ти тут ходиш?

Сірко йому:

— Що ж, брате, прогнав мене хазяїн, а я і ходжу тут.

Тоді вовк йому каже:

— А зробити так, щоб тебе хазяїн знову прийняв до себе?

Сірко відповідає:

— Зроби, голубчику; я вже таки чимсь тобі віддячу.

Вовк каже:

— Ну, дивись: як вийде твій хазяїн із жінкою жати і вона дитину покладе під копою, то ти будеш близько ходити коло того поля — щоб я знав, де те поле, — то я візьму дитину, а ти будеш забирати у мене ту дитину, — тоді неначе я тебе і злякаюсь та й пушу дитину.

У жнива той чоловік і жінка вийшли у поле жати. Жінка поклала свою маленьку дитину під копою, а сама і жне коло чоловіка. Коли це вовк біжить житом, та за ту дитину — і несе її полем. Сірко за тим вовком. Доганяє його. А чоловік кричить:

— Гидж-га, Сірко!

Сірко якось догнав того вовка і забрав дитину: приніс до того чоловіка та й віддав йому. Тоді той чоловік вийняв із торби хліб і кусок сала та й каже:

— На, Сірко їж, — за те, що не дав вовкові дитини з'їсти!

Ото увечері ідуть з поля, беруть і Сірка. Прийшли додому, чоловік і каже:

— Жінко, вари лишень гречані галушки та сито їх із салом затовчи.

Тільки що вони зварилися, він садить Сірка за стіл та й сам сів коло нього і каже:

— А сип, жінко, галушки, та будем вечеряти.

Жінка і насипала.

Він Сіркові набрав у полумисок; так уже йому годить, щоб він не був

голодний, щоб він часом гарячим не обпікся!

Ото Сірко і думає:

«Треба подякувати вовкові, що він мені таку вигоду зробив».

Українська народна казка про СІРКА

А той чоловік, дочекавшись м'ясниць, віддає свою дочку заміж. Сірко пішов у поле, знайшов там вовка та й каже йому:

— Прийди у неділю ввечері до города мого хазяїна, а я тебе закличу у хату та віддячу тобі за те, що ти мені добро зробив.

Ото вовк, дочекавшись неділі, прийшов на те місце, куди йому Сірко сказав. А в той самий день у того чоловіка було весілля. Сірко вийшов до нього та й увів у хату і посадив його під столом. Ото Сірко на столі взяв пляшку горілки, м'яса доволі і поніс під стіл. А люди хотіли ту собаку бити. Чоловік каже:

— Не бийте Сірка: він мені добро зробив, то я і йому добро буду робити, поки його й віку.

Сірко, що найсмачніше на столі лежить, бере та подає вовкові.

Обгодував і упоїв так, що вовк не витерпів та каже:

— Буду співати!

Сірко каже:

— Не співай, бо тут тобі буде лихо! Краще я ще тобі подам пляшку горілки, та тільки мовчи.

Вовк, як випив ту пляшку горілки, та каже:

— Отепер уже буду співати!

Та як завис під столом... Тоді деякі люди повтікали з хати, а деякі хотіли бити вовка. А Сірко ліг на вовка, наче хоче задушити. Хазяїн каже:

— Не бийте вовка, бо ви мені Сірка уб'єте! Він і сам йому раду дасть — ось не займайте!

Ото Сірко вивів вовка аж на поле та й каже:

— Ти мені добро зробив, а я тобі!

Та й розпрощались.

ДЛЯ ДОЗВІЛЛЯ

1		2		3		4		5		6
				7	8					
9							10			
				11		12				
13						14				
				15	16					
17	18		19				20	21		
			22							
23							24			
			25							
26		27					28	29		30
				31		32				
33						34				
				35	36					
37							38			
				39		40				
41						42				

ЗА ГОРИЗОНТАЛЛЮ:

1. Самець свині. 4. Місце скупчення гною. 7. Ірландська республіканська армія. 9. Горда, пихата людина. 10. Невеликий дорожній сундук, коробка з випуклою кришкою. 11. Гора в Західній Африці, на території Того. 13. Покрив (перев. сніговий). 14. Тонке розрізнення в чому-небудь. 15. Об'ємне коло. 17. Верхня плита капітелі колони класичних ордерів, підкладка під архітрав. 20. Краплі води, що осідають на поверхні ґрунту, рослин та інших предметів, коли з ними стикається охолоджений приземний шар повітря. 22. Штат на півночі центральної частини США. 23. Острів на сході Середземного моря. 24. Багато оздоблене крісло на спеціальному підвищенні — місце монарха під час урочистих церемоній у

палаці. 25. Політична партія в Конго. 26. Кораловий острів кільцеподібної форми. 28. Пошкодження тканин тіла або внутрішніх органів людини, тварини чим-небудь. 31. Стиль популярної музики, що характеризується чітким ритмом, застосуванням електроміузики і ударних інструментів. 33. Арена цирку. 34. ... Крісті (англ. письменниця). 35. Одиниця виміру земельної площі в Англії і Північній Америці. 37. Остаточна чи умовна заборона, яку накладає верховна державна влада на рішення нижчого органу. 38. Гра на дошці, поділений на 64 світлі і темні клітини (поля). 39. Об'єднана держава Сирійської Республіки та Республіки Єгипет, що існувала з лютого 1958 по вересень 1961 року. 41. Здатність людини мислити, відображати і пізнавати об'єктивну дійсність. 42. Поселення.

ЗА ВЕРТИКАЛЛЮ:

1. Городня рослина родини хрестоцвітних, листя якої використовують для виготовлення різних страв. 2. Тканина. 3. Вираження заперечення співрозмовникові. 4. Відгук на звертання. 5. Виготовлений з легкого матеріалу предмет (звичайно у вигляді півкола), яким навівають прохолоду в обличчя під час спеки. 6. Невеличке ліжечко для сну і колисання дитини. 8. Кривий... (найбільше місто України, яке не є обласним центром.). 11. Муніципалітет у Франції, у регіоні Центр, департамент Ер і Луар. 12. Українська Народна Республіка. 16. Про людину, яка, погоджуючись із співрозмовником чи підтверджуючи його слова, часто повторює «ага». 18. Безфарбове плоскозаглиблене тиснення на книжкових палітурках або товстому папері. 19. Колонія морських безхребетних тварин кнідарій. 20. Обертова частина машин, за допомогою якої енергія одного виду перетворюється в енергію іншого виду. 21. Масивна бетонована або кам'яна опора моста, греблі. 26. Місто в Краснодарському краї Російської Федерації. 27. Інфекційне захворювання, переносниками якого є птахи. 29. Штат у США. 30. Ігуменя католицького жіночого монастиря. 31. Червоно-бурий шар на поверхні заліза, який утворюється внаслідок його окислення. 32. Двадцять четверта літера грузинської абетки. 36. Останній правитель І династії Ранняго царства Давнього Єгипту (бл. 2890 до н. е.). 39. Міжнародна одиниця електричного опору. 40. Сімнадцята літера грецької абетки.

1. Капушта. 2. Бавовна. 3. Ні. 4. Та. 5. Опхало. 6. Коліска. 8. Піл. 11. Анш. 12. Упр. 16. Акало. 18. Бліт. 19. Корал. 20. Ротор. 21. Стоян. 26. Армавір. 27. Орнітоз. 29. Алабама. 30. Абатиса. 31. Ржа. 32. Кар. 36. Каа. 39. Ом. 40. Ро.

Оар. 41. Розум. 42. Осада. 34. Агата. 35. Акр. 37. Вето. 38. Шахи. 39. Абако. 26. Атол. 28. Рана. 31. Рок. 33. Манеж. 20. Роса. 22. Огайо. 23. Кіпр. 24. Трон. 25. Агу. 13. Саван. 14. Нюанс. 15. Шар. 17. Абак. 1. Кабан. 4. Гюнк. 7. Іра. 9. Лава. 10. Баул. 11.

3а горизонталлю: ВІДПОВІДІ ДО КРОСВОРДІ

ЛЕГКИЙ РІВЕНЬ

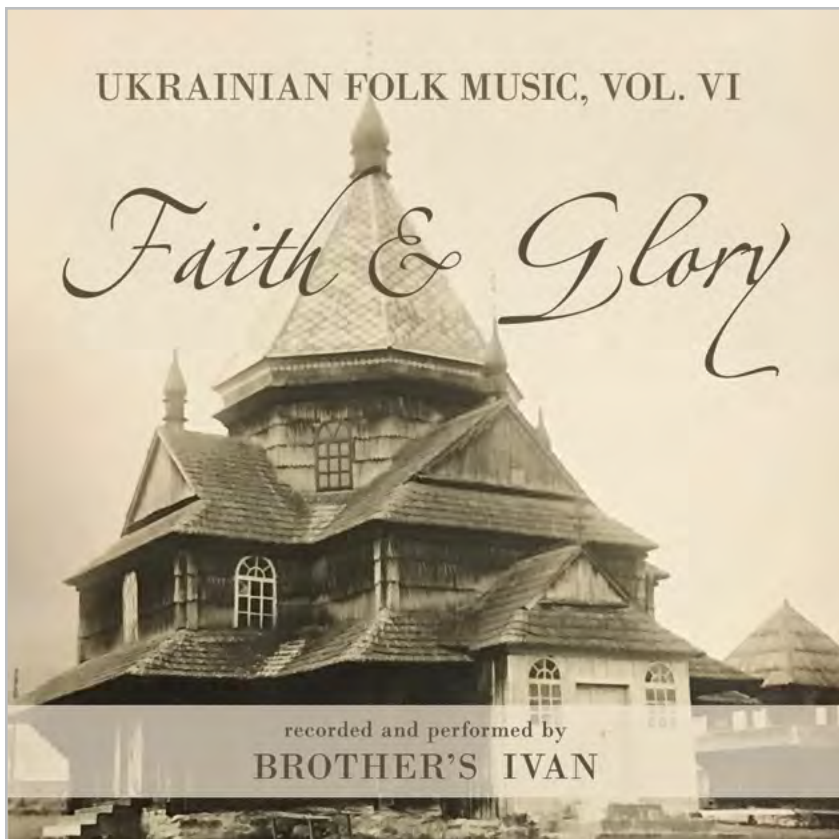
2		9		8	7	1	
1		8	9	5			
			1			5	9
5	9	4		6			
		1	7		9	5	
				4		9	2
9	8			3			
				9	2	4	7
	7	5	8			2	3

СЕРЕДНІЙ РІВЕНЬ

				3			2
	7			1		6	4
		2	7	5		1	
	9		3			8	5
6							7
4	5			7		3	
	4			7	2	3	
3	8			9		7	
7			5				

7	2	6	5	3	8	9	4	1
3	8	5	4	9	1	2	7	6
1	4	9	6	7	2	3	5	8
4	5	8	1	2	7	6	3	9
6	3	1	9	8	5	4	2	7
2	9	7	3	4	6	1	8	5
9	6	2	7	5	4	8	1	3
8	7	3	2	1	9	5	6	4
5	1	4	8	6	3	7	9	2

4	7	5	8	1	6	2	9	3
6	1	3	5	9	2	4	8	7
9	8	2	4	7	3	1	6	5
8	6	7	3	4	5	9	2	1
3	2	1	7	8	9	5	4	6
5	9	4	2	6	1	3	7	8
7	3	6	1	2	4	8	5	9
1	4	8	9	5	7	6	3	2
2	5	9	6	3	8	7	1	4

Orest Balytsky D.M.D.

Diplomate, American Board of Endodontics

(707) 763-2170

orbendo17@msn.com

www.petalumaendo.com

[English Squared for stem] початок на стор.3

трохи більше чи менше. Я працюю фрілансером в компанії, що викладає англійську по всьому світу. Я зрозумів, що необов'язково кудись їхати, щоб вийти за межі цієї коробки; будемо реалістами, це неможливо в умовах пандемії. Але через неї люди почали розуміти, наскільки насправді важливий інтернет. Інтернет надзвичайний, він змінив наше життя повністю: ти можеш бути з Каліфорнії, жити в Україні, найняти компанією зі Швейцарії і говорити зі студентами з Японії, Новосибірська – неважливо звідки. Я обожнюю це. Навіть якщо ми застрягли тут і нікуди не виходимо, то серед моїх учнів є інженери, дослідники, професори, студенти з Бразилії, Японії, Росії та з усієї Європи. Достатньо лише говорити один з одним онлайн, ділитися досвідом.

Це вийшло випадково, що більшість моїх студентів були так чи інакше пов'язані з інженерією або математикою. Я помітив, що ми викладаємо цим людям звичайну та бізнес англійську, коли їм потрібна англійська з науки, технологій, інженерії та математики. Це і є причина чому я вирішив створити English Squared for STEM – тому що нічого подібного для цих людей немає. Україна випускає кожного року студентів технічних спеціальностей більше ніж вся Європа разом; прямо зараз ми в КПІ і я дуже вдячний, що можу знаходитись тут. Тому, я думаю, що щось подібне дійсно потрібне: будувати відносини з людьми на індивідуальних заняттях та в маленьких групах – все для того, щоб зробити ціну більш доступною для всіх. В мене є студенти з якими я займаюся вже рік-півтора. Навіть проста змога обмінюватись ідеями за допомогою англійської лексики для STEM розширює наші знання та уявлення.

- **Це дійсно чудова ідея, адже усіди викладають лише звичайну англійську. Якщо комусь потрібні слова з медицини, техніки або навіть військової справи – ти не знаєш куди піти, щоб здобути ці знання.**

- Так, так і є. Ми хочемо отримати грант з США, це величезне, велетенське завдання для нас. Нам потрібно збудувати платформу з

певною кількістю учнів – інтернаціонально або тут – і ми хочемо зробити заняття безкоштовними для них. Дати трохи грошей, \$100 чи близько того, безкоштовні заняття в STEM, бо я бачу в своїх студентах тільки хороше. Студенти тут, в Києві, дійсно потребують більше практики в своїй англійській. Не знаю, що з цього вийде, але така моя ідея. Ми нещодавно виклали рекламний ролик і збираємося зробити невелику рекламну компанію в соціальних мережах, ми є в LinkedIn. Наша мета створити середовище, де всім буде комфортно спілкуватися, люди не будуть соромитись. Адже часто навіть досвідчені професори, які повністю розбираються в своїй темі, можуть розмовляти мов печерні люди, бо не мають живої практики англійської. В мене це відбулося з українською, через те, що я працюю вдома. Коли ми не можемо говорити один з одним – це реальна проблема. Але інколи справа навіть не в лексиці чи граматиці, а в розумінні ментальності.

Інтернет дав нам надзвичайну можливість ділитись ідеями на відстані, ми маємо користуватися нею. Бразилія, наприклад – величезна країна, населення в 211 мільйонів людей, але лише 5% населення знає англійську мову. І в 2017 році в них було 76 тисяч випускників STEM. Що станеться, якщо раптом всі ці 211 мільйонів почнуть розмовляти англійською, практикують в ній? Ділитися ідеями та думками з усією планетою? Це неймовірно, майже як сингулярність.

Може цей проект колись стане фінансово успішним, але я не дуже переймаюся цим, мені, насправді, все одно. Я б сказав, що однією з позитивних змін, що стаються з тобою після волонтерства – ти перестаєш думати про гроші. Звісно, вони потрібні для життя, ніхто не хоче жити бідно, але гроші відходять на задній план. Хочеться робити щось добре. Я бачу тенденції: люди навчаються, працюють, подорожують. Я думаю, що все в нас вийде.

- Я вірю в English Squared не тільки тому, що Аарон мій друг, – додав Омар, – а тому, що я вірю в освіту. Освіта це посил від мене, як від вчителя. Аарон правильно сказав – ми не звертаємо увагу на гроші, в нас є заклик, який ми хочемо донести до

наших студентів. Якщо ти інженер, науковець або хтось інший, то тобі потрібна лексика, що з цим пов'язана. І ми команда, яка працює над цим – працює від серця. Нам потрібна одна мова для того, щоб розуміти інших, англійська може стати цією мовою.

Після цього Аарон навів як приклад легенду про Вавилонську вежу – вона почала розвалюватись, коли люди почали говорити різними мовами. Згадали й досягнення Юрія Васильовича Кондратюка та деяких студентів Аарона, які поділилися з ним своїми ідеями та надихають на нові досягнення.

- Ми думаємо, можна розповісти щось з історії, або навіть про якісь базові концепти, як двигун Стірлінга, електрофорні машини, щось таке, чого можна доторкнутись.

- Абсолютно. Покажи мені – я забуду про це вже завтра. Дай мені самому це зробити руками – я вже ніколи не забуду. Ми хочемо побудувати малу модель супутника або будь-яку річ, про яку ми будемо розповідати. Студенти будуть розуміти з чого воно складається і будуть знати лексику.

- Так, спочатку теорія – а потім працювати над справжніми моделями. Я думаю, що ми можемо в майбутньому отримати невеликий грант, щоб відвідувати школи. Може в деяких школах буде фінансування для чогось подібного: думаю, багато приватних шкіл можуть бути зацікавлені в тому, щоб ми двоє приходили до них. Більшість учнів може нічого з цього й не запам'ятає – так-так, це цікаво, але на цьому все. Але хтось може широким захопитися наукою. І тоді, хто знає, може це буде новий всесвітньовідомий науковець, а ми дали йому поштовх.

- Ця людина може жити в маленькому селі десь в Україні і коли ми поговоримо з ним, покажемо йому все – ми абсолютно точно надихнемо його. І ця людина буде мати можливість змінити наш світ. Аарон розповів мені про цю ідею декілька тижнів тому. Одразу ж після своїх занять того дня я пішов у свою маленьку лабораторію і почав будувати супутник. Чи я робив це заради грошей? Ні, я був натхненний цією ідеєю і мрією, що ми можемо показати це все нашим учням. Я народився в Лівані, країні, що потерпала від громадянської війни – мені довелося робити все власноруч. Я хочу донести це натхнення своїм

учням із самого серця. Якщо ти дійсно любиш щось робити – ти ніколи не зупинишся за будь-якої причини.

- Це загальна ідея: онлайн класи та подібні заходи в майбутньому. Я проводжу заняття по одинадцять годин на день, бо я бачу, що це саме те, чого хочуть мої студенти.

- Інша цікава тема, яку б ми могли додати в English Squared – це сільське господарство. Культури, які можна буде вирощувати, техніка та обладнання. Ця тема стане надзвичайно важливою в майбутньому, ми маємо заохочувати людей розвиватись.

- Ще один приклад – один з моїх студентів інженер сільськогосподарської робототехніки. І замість фермерів та працівників потрібен лише один інженер, який оперує п'ять тракторів, які ніколи не втомлюються.

- **Звучить чудово. Я думаю, що тема сільського господарства була б особливо популярна в Україні.**

- Так, адже Україна була лідером у Європі з експорту круп, принаймні декілька років тому я про це чув.

- **Чим ви плануєте займатися в майбутньому після PhD?**

- Я вирішив обрати електростатику для свого PhD, бо, на мою думку, на цю тему звертають недостатньо уваги. І після PhD я, звісно, буду займатися – здогадайся чим? English Squared, англійська для інженерів, що я роблю й зараз, кожного дня.

Найближчим часом з'явиться багато космічних стартапів. Не тільки в США, але й в інших країнах, Бразилія ідеально для цього підходить: велика територія, розташування на екваторі. Чого б я хотів насправді? Я хочу вирватись з цієї каменюки так швидко, як це тільки можливо. (сміється) Але я дуже щасливий знаходитися там, де я нині є, займатися тим, чим я займаюся нині. Я не вважаю себе кимось важливим – і я не хочу ним бути. Проте я сподіваюсь, що зможу щось зробити.

<https://www.englishsquared.org/>

<https://www.linkedin.com/company/english-squared-llc>

ОГОЛОШЕННЯ | ANNOUNCEMENT

Для розміщення реклами, оголошень та інших повідомлень звертайтеся info@hromada.us

To place ads and other announcements, please contact info@hromada.us

ВІДМОВА ВІД ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ | DISCLAIMER

«Громада» існує для обслуговування потреб української громади Сан-Франциско та всіх, кого цікавить українська історія, культура і українські новини. Ми резервуємо за собою право на відмову друкувати будь-які матеріали. Газета «Громада» не може нести відповідальності за достовірність публікацій третіх осіб.

«HROMADA» exists to serve the needs of our Ukrainian community of San Francisco and all those interested in Ukrainian history, culture and Ukrainian news. We reserve the right to refuse to print any materials. «Hromada» newspaper cannot be held liable for the reliability of third-party publications.

Переходьте за посиланням:
Follow the link:

Hireterra.com

Looking for a new job in IT?

Join Hireterra — a new discreet and diverse job search platform for IT professionals in the USA.

Register today and get:

- 1 Full protection of your personal data.
- 2 Only relevant job offers. No more spam.
- 3 A chance to check your real market value.
- 4 Lifetime 100% free access for job seekers.

Шукаєте роботу в IT?

Долучайтесь до Hireterra — нової анонімної платформи з пошуку роботи для IT спеціалістів у США!

Реєструйтесь сьогодні та отримайте:

- 1 Повний захист ваших персональних даних.
- 2 Тільки релевантні до вашого профілю пропозиції роботи. Без спаму.
- 3 Можливість вказати бажану з.п. та перевірити вашу вартість як спеціаліста.
- 4 100% безкоштовний доступ для кандидатів.

НАЙБІЛЬША В ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ ПЕРЕСИЛОЧНА КОМПАНІЯ

MEEST SHIPPING COMPANY - INTERNATIONAL PACKAGE DELIVERY SERVICE

ПЕРЕСИЛКА ПАЧОК

Телефон:
1-800-617-2545

СКОРИСТАЙТЕСЯ ДОБРОЮ НАГОДОЮ
ДОПОМОГТИ ВАШИМ РІДНИМ ТА БЛИЗЬКИМ

ФІРМА "МІСТ" ГАРАНТУЄ НАДІЙНИЙ СЕРВІС ТА НАЙКРАЩІ ЦІНИ

[Іван Марчук – художник світового значення] початок на стор.5

сміття, котре залишають скрізь: на вулицях, у гаях, ярах. Я не можу того терпіти. Західний світ у цьому цивілізованіший. Проживши близько 11 років в Америці, я не знав, що таке заздрість. Працюю і заробляю, скільки хочеш і можеш, роби краще за інших, або те, що ти хочеш, і від того краще стає всім. У нас, на жаль, душі людські роз'їдає несамовита заздрість. І де від цього подітися?!

М.: 24 серпня цього року в переддень святкування 30-річчя Незалежності України Президент Зеленський вручив вам відзнаку «Національна Легенда України», а перед тим газета «Дейлі телеграф» внесла вас до рейтингу «100 геніїв сучасності». Як то є відчувати себе

Легендою і Генієм?

І.: На мене не впливають ні звання, ні нагороди. Вони для мене мало що значать. У моєму житті нічого не змінюється. Як жив, так і живу. Щодня мій шлях пролягає між квартирою й майстернею. По дорозі, у ботанічному саду, парку Шевченка, годую ворон. Знаю, там вони чекають на мене. Їх вірність спонукає щодня мати в кишені їжу для них. Обов'язково по шляху зустрінеться кілька випадкових перехожих, котрі вклоняться, подякують за творчість, попросять автограф або сфотографуватися. То є найвища нагорода для мене. А дійду до майстерні (підніматися на п'ятий поверх стає все важче), знову дістану полотно...

М.: 12.06.2021 Володимир Зеленський підписав указ про створення музейно-культурного центру

сучасного мистецтва ім. І. Марчука. Чи є це втіленням вашої мрії про музей Івана Марчука, капсулу в фундамент якого колись закладав ще п. Віктор Ющенко? Якщо так, то на якому етапі реалізація цієї ідеї?

І.: Музей потрібен людям. Я не лише намалював близько 5000 картин, я зберіг значну частину своєї колекції. Не розвіяв по вітру, не продав, а міг би. І на ті гроші придбав би розкішну віллу чи замок... Але тепер маю змогу їх показувати у різних країнах світу. От щойно з Чорногорії повернувся, де відкрилась виставка у Цетиньє. Ще виставка триває у Чикаго, готуються чергові в Іспанії, Катарі, Житомирі. А музей?.. То була б моя жертва, дарунок людям. І хоч то не є самоціль, я б на те пішов. Але коли багато розмов і обіцянок від перших осіб впродовж

десятиліть, а стін, де б ті картини повісити, як не було, так і немає, то тільки подразнює. Дійсно, є указ президента, ніби є приміщення і роблять якісь кроки, щоб ідею втілити. Але що я можу коментувати після стількох десятиліть розмов та обіцянок? Побачимо...

М.: Чого сподіваєтесь від майбутнього? Якими є ваші мрії і сподівання?

І.: На жаль, мало обнадійливого спадає на думку, коли спостерігаю за нашою дійсністю. Але не хочу засмучувати. Хочу побажати: люди, любіть одне одного, поспішайте робити добро!

М.: Дякую пане Іване за цікаве інтерв'ю. Дай вам Боже здоров'я на довгі роки, і плідної, щасливої творчості на рідній землі!

ALEXANDER STOYKOVICH

business development advisor
info@riseserv.com
+1 (415) 735 6706

DOES YOUR WEBSITE NEED A FACELIFT?

- custom website development
- mobile application development
- data visualization for your business

Text "consultation" to the number below, and we will contact you shortly

ПОДІЇ / EVENTS 2021

ЛИСТОПАД/NOVEMBER

Нд/Su	Пн/Mo	Вт/Tu	Ср/We	Чт/Th	Пт/Fr	Сб/Sa
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

13 ЛИС/NOV

HOLODOMOR REMEMBRANCE DAY

Ukrainian American Coordinating Council

Де: Koret Auditorium, Main Branch of the Public Library, San Francisco, CA

Коли: Субота / Saturday 2 PM
Remembering over 10 million Victims of the Genocidal Famine of 1932-1933 in Ukraine

4 ГРУ/DEC

HROMADA HOLIDAY GALA 2021

Hromada

Де: Davis Senior Center, 646 A Street, Davis, CA 95616

Коли: 3 PM - 10 PM

Join us for an Unforgettable Holiday Charity Concert by "Hromada" with special guests

Greg Kidd, initial investor of Twitter and Square, an active angel investor, will speak to the audience about the latest IT trends and what it takes to be a successful IT entrepreneur, ask him questions in a live regime

Oleg Skrypka, the legendary Ukrainian singer, founder of the famous Ukrainian band "Vopli Vidoplyasova", is coming from Ukraine and will present his latest and unique concert program

Andrii Liesnyi, Saxophonist, Flutist, and Music Producer

Do not miss this special holiday charity evening, the purpose of which is to collect funds for the kids of Ukrainian fallen heroes in the Russian-

Ukrainian war

Delicious Ukrainian food included in the price of ticket, disco to follow the concert, no alcohol for sale

We promise you great fun time and informative evening, which will make this winter holiday season unforgettable

Attire: winter holiday festive

Hurry to purchase your tickets here www.hromada.us/donate as space is limited

\$135 if purchased by December 1st
\$155 if purchased after December 1st or at the door

<https://www.facebook.com/events/2999720030245768>

18 ГРУ/DEC

МИКОЛАЙ ПРИХОДИТЬ ДО ДОРОСЛИХ

Moved to December 4th

СЛАГОДІЙНИЙ ВЕЧІР

Hromada

Де: Tiburon Yacht Club

Коли: 4 PM - 10 PM

CLASSIFIED ADS

INTERNSHIP OPPORTUNITY AT «HROMADA»

part time flexible hours • various openings • experience for students who study communication and journalism / design / web etc. • good for high school students who plan to apply for colleges

To apply please email: info@hromada.us

PianoForte Music Studio offers individual Piano and Theory Instructions for children and adults in the greater Sacramento Area.

Lessons are based on individual approach and designed to meet the specific needs of each student.

Ms. Natalie Kokhanyy-Savytskyy has a Masters degree in Piano Performance and Pedagogy and over 30 years of teaching experience.

She is a long-term member of the Music Teachers' Association of California, National Guild of Piano Teachers, and Royal Conservatory of Music.

Ms. Natalie Kokhanyy-Savytskyy is:

- Committed to the success of all her students
- Supportive and motivates her students
- Professional and has a positive attitude

(916) 955-2606

nataliesstudios@gmail.com

Сестрицтво української греко-католицької церкви св. Андрія запрошує відвідати фестиваль

«РІЗДВО НАВКОЛО СВІТУ» «Christmas around the World»

На вас чекають смачні українські страви та солодке, лотерея і призи

Субота - 13 листопада 2021 року 10 AM - 4 PM

Насолоджуйтесь міжнародними делікатесами, приготованими нашими кухарями «Старого світу»!
Enjoy International Delicatesses Prepared by Our "Old World" Cooks!
Гарячі сніданки, обіди, печиво / Hot Lunches, Baked Goods & Carry Out!

Страви різних кухонь світу: американської, вірменської, ефіопської, грецької, близького Сходу, російської, сербської, української / American, Armenian, Ethiopian, Greek, Middle Eastern, Russian, Serbian, Ukrainian

Вироби народних умільців, Різдвяні сувеніри, призи, лотерея та ін.
Crafts, Christmas Rummage, Raffle and much more!

Адреса/Address:

Greek Orthodox Church of the Annunciation Hellenic Center
616 Alhambra Blvd., Sacramento (Across from McKinley Park)
Abundant parking available in the Hellenic Center lot located on 30th Street

Вхід вільний / Free Admission

Ви можете підтримати нашу газету, якщо зробите одноразовий PayPal внесок чи виставите повторний щомісячний внесок і якщо перейдете на сторінку після сканування QR коду. Газета «Громада» є некомерційною організацією з правом на списання 501(c)(3) податків.

You could support our newspaper by following QR code to PayPal link where you could make one time payment or reoccurring mothly payments. Newspaper Hromada is a tax-deductible 501(c)(3) non-profit organization.